

**ESCOLA
CAL MAIOL**

PROJECTE
DE
CONVIVÈNCIA

CURS 2019-20

ÍNDEX

1.Dades del Centre i contextualització

2.Diagnosi-resultats

3.Objectius

4.Actuacions previstes

5.Planificació

6.Protocols

7.Indicadors

ANNEXOS

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

INFORME GLOBAL

1- DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ

DADES DEL CENTRE

Codi:	08002022
Nom:	Cal Maiol
Titularitat:	Públic
Adreça:	C. Sagunt, 92-94
Telèfon:	933318893
Adreça Electrònica:	escolacalmaiol@gmail.com

CONTEXTUALITZACIÓ

L'escola Cal Maiol és una escola pública d'una línia, situada al casc antic del barri de Sants a Barcelona i es caracteritza per una espectacular diversitat lingüística i cultural. Hi assisteix alumnat del barri, majoritàriament de famílies estrangeres -un alt percentatge d'origen sud-americà i d'altres d'origen paquistanès, xinès, ...- de nivell socioeconòmic i cultural baix. A poc a poc, sembla que aquesta situació va canviant amb l'arribada d'alumnat d'Educació Infantil autòcton.

La convivència comporta una consciència de la pròpia identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat. D'altra banda, el PdC i les NOFC es complementen, doncs aquestes últimes apleguen el conjunt s'acords i decisions d'organització i funcionament que fan possible el dia a dia i incideixen prioritàriament en la concreció de les normes de convivència.

La nostra escola educa en els valors de la pluralitat, el respecte a la diferència, la participació democràtica, la inclusió social, en la igualtat de possibilitats, la gestió positiva del conflicte i la cultura del diàleg.

Posem l'accent en les relacions, buscant el que ens uneix i en aquest sentit hi van encaminades moltes de les activitats que duem a terme:

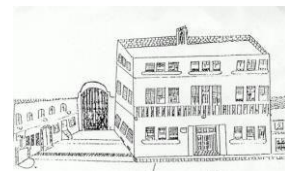
Acció tutorial

Cohesió de grup en el treball

cooperatiu Projecte MUS-E

Projecte *Connectant mons*

Taller de coeducació i sexualitat

Escola Cal Maiol

Relació entre diferents nivells:

Cicle Superior amb Educació Infantil: *Jocs de falda, Explica'm un conte*

Cicle Mitjà amb Cicle Inicial: *Lectura en parelles*

Cicle Mitjà amb P5: *Ja sóc lector*

Tots els nivells: Assemblea escolar

Relació entre cicles:

Ambients a Educació Infantil

Ambients a Cicle Inicial

Tallers Cicle Superior

Celebració de festes amb tot l'alumnat:

Castanyada

Nadal

Sant Jordi: dansa de tota l'escola

Final de curs

Relació amb el barri:

Gent gran: sardanes

Escola bressol

Cantada de Sants

Firentitats

Festes i activitats (hort)- organitzades per l'AMPA

Relació amb la Ciutat i entorn

Patrimonia'm: *De Barcino a Cal Maiol pas a pas*

Sortides i colònies

Dels tres nivells d'actuació del PdC ens centrem amb el preventiu: Valors i actituds convivencials, concretament amb els **temes de la coeducació i norma:**

Escola Cal Maiol

Mesures i actuacions orientades a desenvolupar en l'alumnat aquelles actituds i valors propis de la competència social i ciutadana que contribueixin a fer-lo competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món.

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe, orientació afectivosexual, identitat o expressió de gènere, potenciant així la igualtat real d'oportunitats. La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i el respecte de la diversitat de l'alumnat. INTRODUCCIÓ La coeducació proporciona, tant a l'alumnat com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere i transformar-les en relacions més justes i plurals. Aquesta acció educativa requereix un canvi de mirada que permeti revisar l'enfocament de continguts, els mètodes d'ensenyament i també els aspectes organitzatius.

La norma és l'instrument regulador de convivència que té com a finalitat garantir els drets i deures de tothom.

Les normes formalitzen el necessari clima de respecte, seguretat i cordialitat del centre. Es tradueixen en un seguit de drets i deures, compromisos i responsabilitats que regulen i faciliten la vida al centre. Les normes han de ser poques i clares, consistents i coherents, i han d'ajudar a entendre, assumir i reconèixer els límits. Han de ser públiques i conegudes per tothom, s'han de complir sense excepcions i s'han de revisar periòdicament.

El Centre ha d'elaborat les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) d'acord amb el que estableix el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. Les NOFC de l'escola Cal Maiol inclouen unes propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptades a l'especificat del Centre.

2- DIAGNOSI-RESULTATS

TEMA: COEDUCACIÓ

Punts molt forts

Garantim un ús no sexista dels espais del centre.

Potenciem la participació de tot l'alumnat en igualtat de condicions i d'oportunitats.

Promovem la participació i la relació de tot l'alumnat de manera igualitària i lliure d'estereotips.

Punts forts

Disposem d'una estructura organitzativa que afavoreix el treball de la coeducació en el centre.

Sensibilitzem el claustre sobre la importància d'una acció educativa que potenciï la igualtat d'oportunitats entre nois i noies.

Punts febles

Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.

Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure la coeducació.

Incorporem l'enfocament coeducatiu als continguts curriculars.

Incorporem la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba als diferents documents de centre.

Punts molt febles

Avaluem el funcionament dels processos i actuacions del projecte coeducatiu i ho recollim en la memòria anual del centre.

Disposem d'estratègies per implicar les famílies en la necessitat del treball en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista.

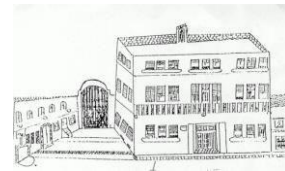
Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar els valors de la igualtat de gènere i de les relacions igualitàries.

Formem la comunitat escolar en coeducació, en la prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.

Implementem els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Ensenyament.

Participem en xarxes de centres que treballen en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.

Planifiquem estratègies de prevenció de les desigualtats de gènere i relacions d'abús de poder.

Escola Cal Maiol

Recollim i divulguem les bones pràctiques realitzades en coeducació.

Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.

TEMA: NORMA

Punts molt forts

Eduquem en el sentit de la norma.

Punts forts

Donem responsabilitat a l'alumnat en el compliment de la norma.

Tenim normes d'aula clares i concretes.

Fem explícites aquelles normes tàcites de comportament entre l'alumnat que entorpeix el bon funcionament i el clima de convivència de l'aula.

Preveiem espais de seguiment i valoració del funcionament de les normes.

Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin la interiorització i acceptació de la norma.

Valorem i revisem periòdicament les normes d'aula.

Recollim en els documents del centre la concreció de les normes de convivència.

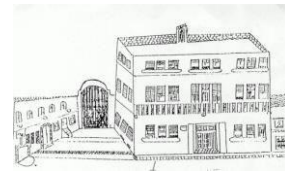
Ens coordinem amb les administracions locals per procurar que l'alumnat conegui les normes ciutadanes en aquells àmbits que l'afecten.

Punts febles

Elaborar les normes d'aula amb l'alumnat.

Avaluem les mesures destinades a fomentar el coneixement i el compliment de les normes i ho recollim en la memòria anual del centre.

Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en el compliment de les normes.

Escola Cal Maiol

Establim un protocol de difusió i aplicació de les normes de convivència en el centre i les conseqüències del seu incompliment.

Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de les normes de convivència.

Sensibilitzem el claustre sobre la importància del valor educatiu i participatiu de la norma.

Punts molt febles

Ens coordinem amb altres centres de l'entorn per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'elaboració i aplicació de la norma.

Impliquem les famílies en l'elaboració, gestió i difusió de la norma.

Escola Cal Maiol

3- OBJECTIUS

Objectiu general	Objectiu específic
<p>1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.</p>	<p>1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius.</p> <p>1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.</p> <p>1.3 Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració del projecte.</p> <p>1.4 Constituir i dinamitzar la comissió de convivència.</p> <p>1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.</p>
<p>2. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.</p>	<p>2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.</p> <p>2.4. Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.</p>
<p>3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.</p>	<p>3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.</p>

Escola Cal Maiol

4- ACTUACIONS PREVISTES

1. Valors i actituds

Temes

1 - Coeducació

	Actuacions
Centre	<p>Assessorar i acompanyar el professorat del claustre en temes de coeducació afectivosexual.</p> <p>Coordinar-se amb la comissió de coeducació de l'AFA</p> <p>Incloure a les NOFC normes claus que garanteixin el respecte a tothom i la no discriminació per raó de gènere, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.</p> <p>Promoure nous models de relació igualitaris entre dones i homes.</p> <p>Recollir en el PEC la importància de la coeducació.</p> <p>Seguir els protocols establerts pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.</p> <p>Supervisar l'ús correcte del llenguatge no sexista en els documents de centre.</p>
Aula	<p>Reconduir rols i/o estereotips discriminatoris en el joc.</p> <p>Generar espais que facilitin el suport entre iguals.</p> <p>Promoure la reflexió i el debat sobre conceptes relacionats amb l'educació afectiva i sexual.</p> <p>Treballar la diversitat familiar.</p>
Entorn	<p>Programar, conjuntament amb l'AFA formació per a pares i mares per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca coeducadora.</p>

Escola Cal Maiol

2 - Norma

	Actuacions
Centre	<p>Concretar a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) unes normes de convivència clares, concretes i compartides.</p> <p>Definir en les NOFC les mesures correctores, sancionadores i educadores corresponents a l'incompliment de les normes.</p> <p>Fomentar i garantir la participació activa i responsable dels alumnes en el funcionament de l'escola mitjançant l'assemblea escolar.</p>
Aula	<p>Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per garantir el compliment de les normes per part de l'alumnat.</p> <p>Establir l'assemblea d'aula com instrument de la participació activa i responsable dels alumnes en el funcionament de l'escola.</p>
Entorn	<p>Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC).</p> <p>Facilitar la participació de les famílies en l'elaboració i gestió de la norma (consell escolar, comissió de convivència, comissions mixtes de treball, etc.).</p> <p>Organitzar xerrades i invitar els diferents agents de l'entorn a participar en activitats formatives del centre per donar a conèixer normatives d'ús de la via pública. (Guàrdia Urbana de BCN).</p>

Escola Cal Maiol

5- PLANIFICACIÓ

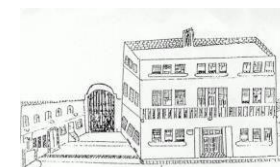
Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Coeducació	Assessorar i acompanyar el professorat del claustre en temes de coeducació afectivosexual.	Xerrades amb l'ONG Sida Studi	Equip directiu	Anual 2n trimestre
Coeducació	Coordinar-se amb la comissió de coeducació de l'AMPA	Reunions amb la comissió de coeducació de l'AMPA	Equip directiu	Trimestral
Coeducació	Reconduir rols i/o estereotips discriminatoris en el joc.	-Ambients d'Educació Infantil -Sortides a la ludoteca (Ed. Infantil i Cicle Inicial) -Jocs al pati (Assemblea Escolar, Espiral d'indagació)	Equip docent i equip de coordinació	Durant tot el curs escolar
Coeducació	Generar espais que facilitin el suport entre iguals.	Ambients, espais d'aprenentatge, tallers, reorganització dels jocs del pati	Equip docent	Durant tot el curs escolar
Coeducació	Incloure a les NOFC normes claus que garanteixin el respecte a tothom i la no discriminació per raó de gènere, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.	NOFC	Equip directiu	Quan es revisin les NOFC

Escola Cal Maiol

5- PLANIFICACIÓ

Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Coeducació	Programar, conjuntament amb l'AFA, formació per a pares i mares per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca coeducadora.	Sida Studi	Equip directiu, Comissió de coeducació AMPA	Anual
Coeducació	Promoure la reflexió i el debat sobre conceptes relacionats amb l'educació afectiva i sexual.	<ul style="list-style-type: none"> -Lectura de contes d'educació afectiva i sexual. -Taller d'educació afectiva i sexual a CS -Taller de coeducació a CM -Dossier <i>Ep, no badis</i> file:///D:/PdC/recursos%20COEDUCA/ep,%20no%20badis!%20Guia%20pedagogica%20escoles.pdf 	Tutor/a. Equip directiu Equip directiu Equip docent	Durant tot el curs Anual Anual

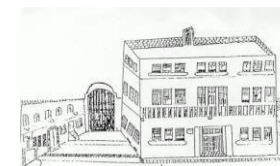
Escola Cal Maiol

Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Coeducació	Promoure nous models de relació igualitaris entre dones i homes.	-Lectura de contes -Celebració del dia Internacional de la nena i la dona científica (11 de febrer) -Piràmide de les tasques familiars file:///D:/PdC/recursos%20COEDUC/A/03.piramide_de_les_tasques_domestiques_.pdf -Manual de coeducació file:///D:/PdC/recursos%20COEDUC/A/manual%20coeducaci%C3%B3_primaria.pdf	Tutor/a Equip de coordinació	Durant tot el curs Anual
Coeducació	Recollir en el PEC la importància de la coeducació.	PEC	Equip directiu	Quan es revisi el PEC
Coeducació	Seguir els protocols establerts pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.	http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/coeducacio/experiencies/	Equip de coordinació	Durant tot el curs

Escola Cal Maiol

Temes	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Coeducació	Supervisar l'ús correcte del llenguatge no sexista en els documents de centre.	-Guia d'estil del Departament d'Ensenyament file:///D:/PdC/recursos%20COEDUCA/ usos%20no%20sexistes%20de%20la%20lengua/Guia_Estil_Departament.pdf -Guia d'usos no sexistes de la llengua file:///D:/PdC/recursos%20COEDUCA/ usos%20no%20sexistes%20de%20la%20lengua/guia%20usos%20no%20sexistes%20de%20la%20llengua.pdf - Receptes per visibilitzar les dones en l'educació file:///D:/PdC/recursos%20COEDUCA/ usos%20no%20sexistes%20de%20la%20lengua/2008lcdXuletaEducacio.pdf	Equip directiu i de coordinació	Durant tot el curs
Coeducació	Treballar la diversitat familiar.	-Lectura trimestral d'un conte sobre la diversitat familiar - Família? Famílies! - Famílium. El conte-joc.	Tutor/a	Durant el curs
Coeducació	Reunió de tot el claustre per fer el seguiment i valorar el PdC	Claustre de professorat	Equip directiu	A mitjans de cada trimestre

Escola Cal Maiol

Norma	Concretar a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) unes normes de convivència clares, concretes i compartides.	Aprovació del Claustre i Consell Escolar	Equip directiu i de coordinació	Revisió cada 3 anys de les NOFC.
Norma	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC).	Pàgina web del Centre	Equip directiu i de coordinació	Revisar a principi de curs
Norma	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per garantir el compliment de les normes per part de l'alumnat.	Carta de Compromís Educatiu	Equip directiu	Inici matrícula
Norma	Facilitar la participació de les famílies en l'elaboració i gestió de la norma (consell escolar, comissió de convivència, comissions mixtes de treball, etc.).	Consell Escolar, Comissions	Equip directiu	En reunions del Consell Escolar, Comissió de Convivència
Norma	Organitzar xerrades i invitar els diferents agents de l'entorn a participar en activitats formatives del centre per donar a conèixer normatives d'ús de la via pública.	Cursos de la Guàrdia Urbana de BCN	Equip de coordinació	Un cop al curs

Escola Cal Maiol

Norma	Fomentar i garantir la participació activa i responsable dels alumnes en el funcionament de l'escola mitjançant l'assemblea escolar.		Membres de l'Assemblea Escolar: delegats/des d'aula (P5 a 6è), un/a mestre/a i un membre de l'Equip Directiu	Un cop al mes
Norma	Establir l'assemblea d'aula com instrument de la participació activa i responsable dels alumnes en el funcionament de l'escola.		Tutor/a i alumnat de l'aula	Mínim un cop al mes.

Escola Cal Maiol

6. PROTOCOLS

6.1. Coeducació

Del protocol d'assetjament escolar a persones LGTBTIQ i del protocol davant d'odi i discriminació es realitzaran les següents **dinàmiques de prevenció**:

NIVELL	DINÀMICA	RESPONSABLE	QUAN
EI	Els gomets de colors La Xarxa de llana	Tutor/a de nivell i coordinador/a de cicle	1r Trim
CI	Això és una abraçada (1r) Joc del focus (2n)	Tutor/a de nivell i coordinador/a de cicle	1r Trim
CM	Taxi, taxi! (3r) Joc de l'autoestima (4t)	Tutor/a de nivell i coordinador/a de cicle	1r Trim
CS	Ferides d'autoestima (5è) Qui és què (6è) Difusió de la guia a tots els nivells	Tutor/a de nivell i coordinador/a de cicle	1r Trim
TOTS	Metodologia T Cooperatiu Activitats de cohesió de T cooperatiu Cercles restauratius*	Tutor/a de nivell i coordinador/a de cicle	Durant tot el curs

* <http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/assetjament-escolar-persones-lgbti/documents/cercles-restauratius.pdf>

Escola Cal Maiol

GUIA PER TREBALLAR AMB L'ALUMNAT DE PRIMÀRIA

Aquesta guia us pretén ajudar a pensar en el mal que ens podem fer els uns als altres, volent o sense voler.

1. Què és assetjar?

Quan ens barallem ens fem mal, però també fem mal quan insultem una persona o ens en burlem i també quan no la deixem participar o quan la fem fora del grup i ningú no la vol, de manera que sempre es queda sola. També fem mal quan malparlem d'algú en la seva absència per tal que els altres no li facin costat. Tot això és assetjar.

Potser en un moment o altre heu patit o heu fet coses d'aquestes. A vegades es comença jugant, però es tracta d'adonar-se que això fa mal i no s'ha de fer i que entre tots podem evitar-ho. Així aconseguirem que es respectin els nostres drets i els dels altres, i conviure tots millor i ser més feliços.

Per això cal tenir clar quins són els nostres drets i les nostres responsabilitats.

Els nostres drets ...

TRACTEM-NOS BÉ

Totes les persones tenim DRET a ser ben tractades

A l'escola, i a tot arreu, tinc DRET a ser ben tractat i ben tractada. Això vol dir que...

- **NINGÚ** de ser.
- **NINGÚ**
- **NINGÚ**
- **NINGÚ**
- **NINGÚ**
- **NINGÚ**
- **NINGÚ**

no es posarà amb mi pel meu aspecte ni per la meua manera no m'ha de pegar, ni donar empentes, ni fer-me mal.

no m'ha d'amenaçar, ni fer-me por.

no m'ha de prendre ni fer malbé les meves coses.

no m'ha d'insultar, no s'ha de burlar, ni s'ha de riure de mi. no ha d'escampar rumors sobre mi.

no m'ha d'excloure del grup, ni m'ha d'impedir de jugar amb els companys.

Tots aquests DRETS han de ser respectats SEMPRE

Escola Cal Maiol

... i les nostres responsabilitats

Totes les persones tenim el DEURE de tractar bé els altres.

A l'escola, i a tot arreu, tinc el DEURE de tractar bé totes les persones.

Això vol dir que...

- **JO no he de posar-me amb ningú ni pel seu aspecte ni per la seva manera de ser.**
- **JO no he de burlar-me, ni insultar, ni riure'm de ningú.**
- **JO no he de pegar, ni donar empentes, ni fer mal físicament a ningú.**
- **JO no he d'amenaçar, ni fer por a ningú.**
- **JO no he de prendre, ni fer malbé les coses dels altres.**
- **JO no he d'escampar rumors sobre les altres persones.**
- **JO no he d'excloure ningú del grup, ni impedir ningú de jugar amb els companys.**

Tots aquests DEURES s'han de complir SEMPRE

2. Què passa quan es vulneren els drets?

A vegades hi ha persones que no compleixen amb els seus deures i fan mal als altres. Llavors es pot produir una situació d'assetjament.

Si en algun moment veiem com algú maltracta un company, ens pot semblar millor callar per por que ens ho facin a nosaltres o perquè ens sembla que no és problema nostre, però això no atura l'assetjament. Sobretot, no ho deixis passar. Digues-ho al teu mestre o als pares. És important.

Els que ho veuen i no fan ni diuen res per aturar aquestes actuacions d'abús també són còmplices del maltractament.

Queixar-se d'una situació d'assetjament no és "xivar-se", és defensar un DRET FONAMENTAL i treballar per millorar la convivència.

3. Què passa amb els nens i nenes assetjats?

Sovint estan tristos, se senten malament, els fa vergonya de no ser prou valents i, a vegades, poden pensar que tenen la culpa d'allò que els passa.

Nosaltres sabem que no la tenen; ningú no es mereix ser maltractat.

4. I amb els nens i nenes que fan mal als altres?

En general, potser no ho fan perquè siguin dolents, sinó perquè no se sentin bé amb ells mateixos i per això volen dominar els altres.

Escola Cal Maiol

Quan fan mal a una altra persona es poden sentir valents i forts, però és molt probable que en el fons tinguin por i se sentin insegurs.

No s'imaginem com se sent la persona a qui fan mal, si ho pensessin segurament no ho farien.

5. Què pots fer si et trobes en una situació d'assetjament:

Hi ha 5 coses que hauries de fer, si et trobes en una situació d'assetjament:

1. Intenta **mantenir la calma**: si veuen que et molesten ho poden repetir per "divertir-se".
2. **No responguis de la mateixa manera**: tornar-t'hi o respondre amb insults complica la situació. Digues alguna cosa com: "No tens res millor a fer?". No responguis com ell s'ho espera. Utilitza la imaginació.
3. **Intenta parlar de manera clara, franca i respectuosa, sense sentir-te culpable**: utilitza les respostes positives que hagis practicat a casa o a classe.
4. **Abandona el lloc**: sovint la millor solució és allunyar-se de la situació i buscar l'ajuda d'un adult. Això no és una covardia, és actuar amb intel·ligència.
5. Parla'n amb algú. **Explica-ho als mestres o a als pares**. No hem de callar aquestes situacions. Denunciar una situació de maltractament no és "xivar-se", és defensar un dret fonamental.

Recorda-ho!

Si coneixeu algun nen o nena a qui li passen aquestes coses, feu-li costat.

Si coneixeu algun nen o nena que fa aquestes coses, parleu-ne amb algun mestre/a.

6. Ets dels nens que assetgen?

Si ets un nen o una nena que tracta malament un company o companya, segurament tens un problema.

Quan una persona agredeix una altra sovint és perquè no es troba bé amb ell mateix. Hauries de pensar **què et passa i per què** necessites tractar malament els altres, insultar-los, burlar-te'n... sobretot si són més febles que tu.

Potser estàs enfadat, trist o, fins i tot, espantat, potser sents enveja... No saber què ens passa ens genera **malestar**, això ens fa estar enrabiats i, de vegades, aquesta ràbia la descarreguem sobre algun company més dèbil. Això ens fa sentir forts i valents, però en realitat quan fem això no hem solucionat el nostre problema i, en canvi, hem fet mal a algú.

Maltractant els altres no solucionem res. Pensa com se senten els companys als quals agredeixes o amb qui t'hi poses. Si fas l'esforç de posar-te en la seva pell i pensar com et sentiries tu si et passés això, veuràs que estàs fent molt mal a la persona que estàs agredint.

Escola Cal Maiol

És important intentar ser sincer amb tu mateix i admetre que això que fas no és just. Sortir d'aquesta situació no és sempre fàcil, pot ser una bona idea demanar ajuda a algun mestre o als pares.

Encara que no t'ho sembli, reconèixer que tens un problema i demanar ajuda no és de covards, sinó una actitud ben intel·ligent.

És important entendre el que ens passa i aprendre **altres maneres de resoldre els problemes** que tenim, sense barallar-nos ni insultar. Això ens farà **sentir bé**.

Les persones felices no necessiten fer mal als altres per sentir-se millor.

7. I per acabar, 10 punts per pensar-hi

1. **L'assetjament no és una broma.** L'assetjament no és un motiu per riure. Amb una broma riu tothom. Quan hi ha algú que es molesta o s'espanta ja no és una broma.
2. **Ningú no es mereix ser assetjat.** Es diu que hi ha gent que "s'ho busca", però això només és una excusa. Tots tenim el dret a ser tractats amb respecte.
3. **Si et peguen o t'insulten és millor no tornar-s'hi.** Tornar-s'hi empitjora la situació. Cal trobar altres maneres de resoldre els conflictes.
4. **No tan sols assetgen els nens, les nenes també poden ser assetjadores.** Es diu que les baralles són "coses de nois", però picar i amenaçar no són les úniques maneres d'assetjar. Deixar de banda, fer córrer falsos rumors, excloure del grup i altres coses semblants també és assetjar. I això també ho fan les nenes.
5. **Els nens i les nenes que són assetjats no són covards que no se saben defensar.** Quan un grup intimida una persona sola és molt difícil plantar cara. Els covards són els que necessiten anar en grup i fer mal per sentir-se forts.
6. **Dir-ho als mestres o als pares no és "xivar-se".** Patir o ser testimoni d'un assetjament i dir-ho a un adult que pot ajudar, és defensar uns drets; i això és ser intel·ligent, honest i responsable.
7. **Els nois i noies que són assetjats** sovint estan tristos i sofreixen durant molt de temps. Són infeliços i hem d'ajudar-los perquè pateixen una situació injusta.
8. **Quan algú es baralla val més no ficar-s'hi,** però s'ha de buscar la manera d'aturar la baralla i això es fa buscant l'ajuda d'un adult. Si algú veu una agressió però no actua ni denuncia, es converteix en **còmplice de l'agressor**.
9. **Castigar els nens i les nenes que fan mal als altres** pot ser necessari, però el més important és ajudar-los a aprendre altres maneres de relacionar-se. Això els ajudarà i millorarà la convivència a l'escola.
10. **Tant la víctima com l'agressor necessiten ajuda.** Sovint no se senten bé amb ells mateixos i per això necessiten aprendre maneres pacífiques de resoldre els conflictes per millorar la convivència i ser més feliços.

Escola Cal Maiol

INDICADORS DE CONEIXEMENT O SOSPITA D'UNA SITUACIÓ D'ASSETJAMENT (ALUMNE ASSETJAT)

Els casos d'**assetjament** solen donar-se lluny de la vigilància dels adults i la majoria dels casos no són denunciats. Ja s'ha comentat que és de gran importància treballar per la prevenció, però en el cas que es detectin conductes assetjadores, és fonamental actuar al més aviat possible.

Els **indicadors** observables des de l'àmbit escolar i familiar en un infant o en un adolescent que és assetjat són de tipologia molt diversa. És important estar atents i tenir present que en una situació d'assetjament la persona maltractada pot manifestar més d'un símptoma i de diferent categoria. Tanmateix, l'observació d'alguns d'aquests indicis no ha d'associar-se exclusivament a una conducta d'assetjament. Caldrà ser molt curosos ja que aquests indicadors poden estar associats a altres problemàtiques.

Indicadors físics	
1	Sovint presenta nafres, talls o blaus inexplicables.
2	Presenta trastorns psicossomàtics (mal de panxa, mal de cap, vòmits...).
3	Manifesta canvis en les pautes de menjar : sovint hi ha disminució de les ganes de menjar i pèrdua de pes.
4	S'expressa amb dificultat i fins i tot quequeja.
5	Té problemes de son .
6	Presenta tics nerviosos .
Indicadors conductuals	
1	Evita anar a determinats llocs , classes, falta dies determinats...
2	Fa absentisme i pot arribar a l' abandonament escolar .
3	Presenta una actitud hipervigilant, de recel.
4	Sovint està sol , no té amics i/o és rebutjat pels companys.
5	Presenta canvis sobtats en les rutines diàries (no vol anar al pati, no vol seure en un lloc, vol quedar-se a la classe, demana que el mestre l'acompanyi, etc.).
6	Baixa el seu rendiment acadèmic .
7	No troba, perd o li prenen les coses sovint.
6	Sovint és intimidat o molestat, es fiquen amb ell o està ficat en baralles en què es troba indefens.

Escola Cal Maiol

7	Comença a amençar o agredir altres nens més petits.
8	Sempre explica històries, diu mentides , fa estranyes justificacions.
9	Es culpa dels problemes o les dificultats.
Indicadors emocionals	
1	Expressa canvis sobtats d'humor , d'estats d'ànim o de comportament.
2	Expressa inseguretat i /o ansietat .
3	Li costa controlar-se .
4	Mostra poques habilitats socials (especialment assertivitat).
5	Mostra un aspecte contrariat, trist, deprimit i/o temorenc sense motiu aparent.
6	Plora amb facilitat i/o sovint s' angoixa emocionalment.
7	Es mostra enfadat , depressiu o frustrat després d'utilitzar l'ordinador.
8	Es tanca en si mateix, evitant relacionar-se amb els amics o amb la família.
9	Es preocupa excessivament per la seva seguretat personal: dedica molt de temps i esforç a pensar i preocupar-se per trobar trajectes i espais segurs.
10	S'obsessiona per la seva alçada o pel seu pes, o altres trets físics.
Comportaments per part dels companys basats en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere	
1	Se'n burlen i li fan bromes desagradables, l'insulten, etc.
2	Li fan arribar notes o missatges electrònics insultants o amenaçadors.
3	Li donen contínuament la culpa de les coses que surten malament.
4	No li parlen, l' ignoren .
5	L'anomenen amb malnoms .
6	Mai no el conviden a festes o activitats fora de l'escola.
7	En els jocs d'equip sempre és dels últims en ser triat .
8	Coaccionen els possibles amics per tal que no interactuï amb ell.
9	Rebutgen seure al seu costat.

Escola Cal Maiol

6.2. Norma

Establir una sèrie de normes compartides per tota la comunitat educativa resulta imprescindible si volem convida plegats. Aquesta normativa per a què sigui vàlida ha de tenir en compte l'opinió de tots els que hi conviuen. Una norma serà tant o més afectiva en la mesura que sigui compartida per tothom.

Per això, fomentarem la democràcia participativa a través de les assemblees.

ASSEMBLEA D'AULA I D'ESCOLA

Està l'escola preparada per educar en democràcia?

Legislativament, sí. El marc normatiu diu que no n'hi ha prou amb la transmissió de coneixements, sinó que cal formar persones que siguin respectuoses, participatives, cíviques, crítiques i amb autonomia personal, capaces de viure en un món cada cop més divers, global, canviant i a la vegada, és d'esperar, més humà i més just.

Quines pràctiques democràtiques efectives podem emprar?

Una de les que considerem més eficaç és l'assemblea d'aula. L'assemblea ha d'esdevenir l'instrument essencial de participació que aporta capacitat de renovació al centre escolar i, a la vegada, és una font d'aprenentatge personal i social molt important. L'assemblea promou, entre d'altres aspectes, la participació, l'esperit crític, la idea de pertinença a una comunitat.

OBJECTIUS

- Millorar el grau de participació dels nens i nenes d'educació infantil i primària en la vida de l'escola
- Promoure la cohesió de grup i la presa de decisions democràtica.

DESENVOLUPAMENT

Fer una primera tutoria per explicar als alumnes què és una assemblea i per què la volem fer.

Tots els nens/es tenen dret a tenir opinió i a participar en la vida de l'escola.

Cada classe ha de tenir un Delegat/da i un Secretari/a.

Funcions d'aquests càrrecs dins l'assemblea:

Delegat/da: fa de moderador/a i dona la paraula. Llegirà l'acta d'aula a la assemblea amb els altres delegats/des.

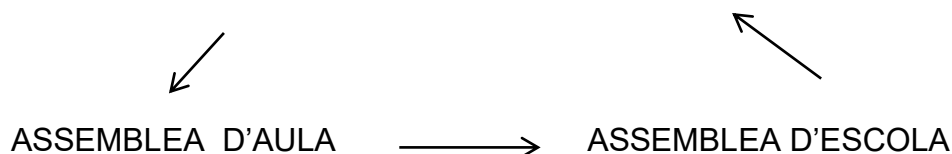
Secretari/a: omple l'acta d'aula amb els acords de la seva classe. Llegeix al principi de l'assemblea l'acta definitiva retornada pel claustre.

L'última setmana de mes es farà una reunió amb tots els delegats/des on es posarà en comú el parlat a cada classe i d'on sortirà una acta **d'assemblea d' ESCOLA** amb noves propostes per al claustre o equip de coordinació. L'alumnat de 6è farà l'acta i la lliurarà a la directora i als tutors/es.

Escola Cal Maiol

CLAUSTRE/EQUIP DE COORDINACIÓ

FUNCIONAMENT DE LES ASSEMBLEES D'AULA

Seure en rotllana.

Llegir l'acte anterior per part del secretari.

Aixecar la mà per parlar i no interrompre. Cal respectar totes les opinions.

El delegat/da fa de moderador/a i diu qui pot parlar. El secretari/a omple l'acta.

Calendari i ubicació de les assemblees escolars

Últim dijous de mes a les 11h a la biblioteca del Centre.

AVALUACIÓ

	SI	NO	DE VEGADES
Hem fet puntualment cada assemblea			
De la nostra classe ha sortit una proposta de funcionament de l'escola.			
Hem escoltat amb respecte cada proposta feta a l'assemblea			
Hem aportat noves idees a la nostra escola			
La classe esta interessada en saber que es fa a la seva escola (preparació festes, sortides, etc...)			
La classe entén quan una proposta no es pot fer o no és acceptada per la resta de l'escola			

Escola Cal Maiol

ACTA DE CLASSE NÚM.	DATA:
DELEGAT/DA: _____	NIVELL: _____
SECRETARI/A: _____	

TEMES PROPOSATS DEL CLAUSTRE/EQUIP DE COORDINACIÓ/ALUMNAT

-
-
-
-

ACORDS D'AULA

NOVES PROPOSTES DE LA CLASSE

-
-
-

SIGNATURA DEL DELEGAT/DA

Escola Cal Maiol

ACTA D' ESCOLA NÚM. _____	DATA: _____
DELEGATS/DES: 	

TEMES PROPOSATS

-
-
-
-

ACORDS D'ASSEMBLEA D'ESCOLA

NOVES PROPOSTES DE L'ASSEMBLEA D'ESCOLA

-
-
-

SIGNATURA DELS DELEGATS/DES

Escola Cal Maiol

7- INDICADORS

Objectiu específic	Indicadors	Avaluació
1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius.	<ul style="list-style-type: none"> • Relació d'actuacions de sensibilització per a cada sector de la comunitat escolar 	
1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.	<ul style="list-style-type: none"> • Existència d'una diagnosi sobre la situació de la convivència al centre 	
1.3 Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració del projecte.	<ul style="list-style-type: none"> • Existència de comissions entre els diferents sectors de la comunitat escolar per a l'elaboració del Projecte de convivència. 	
1.4 Constituir i dinamitzar la comissió de convivència.	<ul style="list-style-type: none"> • Existència de la comissió de convivència • Nombre de reunions/periodicitat de la comissió de convivència 	
1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar 	

Escola Cal Maiol

7- INDICADORS

Objectiu específic	Indicadors	Avaluació
2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.	<ul style="list-style-type: none"> • Relació d'actuacions orientades a l'educació en valors • Relació d'actuacions que promouen l'ajuda entre iguals en el centre 	
2.5 Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.	<ul style="list-style-type: none"> • Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a educar sobre el valor de la norma per a la convivència • Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula en el marc de l'acció tutorial • Existència d'espais perquè els delegats dels alumnes participin en l'elaboració de les normes de centre 	
3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.	<ul style="list-style-type: none"> • Relació d'estratègies metodològiques a l'aula que afavoreixen la interrelació dels alumnes. • Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu. • Existència d'una orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials • Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que donin el mateix protagonisme a tot l'alumnat. 	

Escola Cal Maiol

ANNEXOS

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ ENFRONT L'ASSETJAMENT ESCOLAR A PERSONES LGBTI (elaborat per instància del Parlament de Catalunya en compliment de la Moció 101/XI aprovada el 09.03.2017)

Aquest protocol està basat en els continguts del Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront situacions d'odi i discriminació, i del Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals.

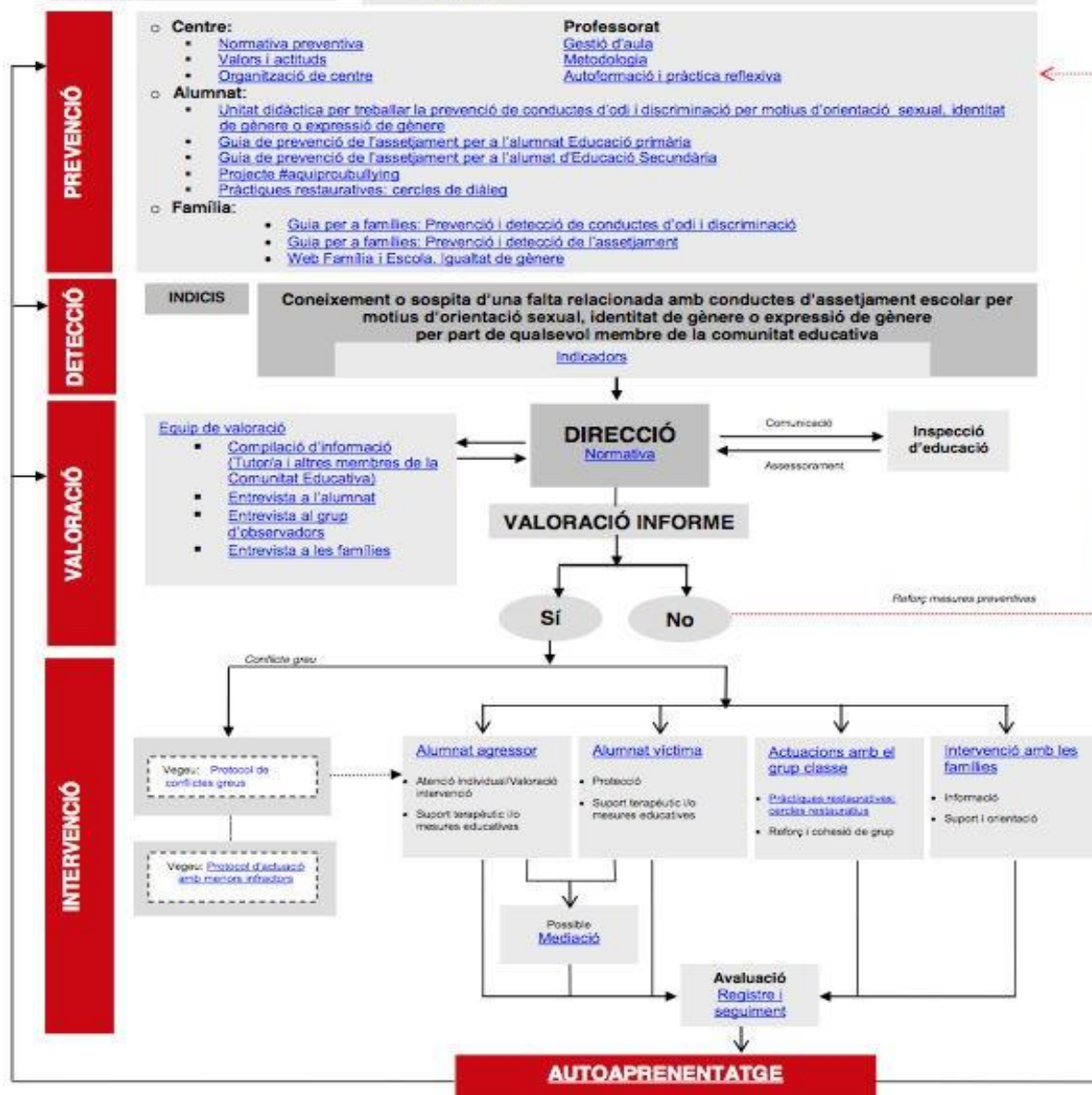
Justificació i objectius del Protocol

Assetjament escolar a persones LGBTI

L'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere és una conducta d'odi i discriminació

Per saber-ne més

- [Tipus d'assetjament](#)
- [Conductes d'odi i discriminació](#)
- [Tipus d'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere](#)
- [Punts per conèixer millor una conducta d'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Glossari](#)

Note: els subratllats són enllaços que obren documents o pàgines d'Internet

Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI - 14/07/2016

Escola Cal Maiol

PREVENCIÓ ENFRONT L'ASSETJAMENT ESCOLAR A PERSONES LGTBIQ

DINÀMICA PER EI-CI

ELS GOMETS DE COLORS

Objectius

1. Experimentar la sensació de “formar part d'un grup”
2. Experimentar la sensació d'exclusió
3. Observar les respostes dels membres del grup davant d'una situació d'exclusió

Material

Gomets de 4 colors i/o formes diferents

Procediment:

L'alumnat es col·loca dret i en rotllana amb els ulls tancats.

1. La persona dinamitzadora posarà un gomet al front de tot l'alumnat excepte a una persona. A aquesta li posarà un gomet de color o forma totalment diferent, que no coincideixi amb cap dels altres (per exemple negre).
2. L'alumnat ha de fer grups en un temps limitat (per exemple 5 minuts) movent-se per l'aula, però **SENSE PARLAR**. Hauran d'explicar amb quin s'han agrupat.
3. Sovint la persona que té el gomet diferent es queda sola, tot i que podria passar que algun grup « l'acollís ». Hauran d'explicar amb quin criteri l'han acollit.
4. Una vegada ha finalitzat la dinàmica es pregunta:
  1. Com ha anat?
  2. Ha estat difícil?
  3. Com s'han sentit?
  4. Quines estratègies han utilitzat per formar el grup sense parlar?
  5. Quines limitacions han trobat?
  6. S'han ajudat?
  7. Conclusions

Escola Cal Maiol

DINÀMICA PER CM I CS

TAXI, TAXI!

Aquests materials els podeu trobar a [Caixa de Mediació](#). M.C. Boqué, N. Ferrer. M. Pérez, A. Rodón

Objectiu

Comprendre què significa la discriminació i els sentiments negatius que desperta.

Procediment

1. El grup classe es divideix en dos equips, un fa de taxistes i la resta de persones seran usuàries del taxi.
2. Els i les professionals del taxi s'asseuen en fila índia amb la seva targeta (al darrere hi ha escrita la seva discriminació), com si d'una parada de taxis es tractés. Aquestes instruccions són desconegudes per les persones usuàries.
3. Cada persona ha de fer dos "trajectes", és a dir, ha d'agafar dos taxis. Per això s'adreçarà al taxista que li pertoca i es podrà trobar amb dues situacions: que l'agafi o que no l'agafi (segons el prejudici del taxista).

Conclusions

En acabar l'activitat serà interessant parlar sobre com s'han sentit les persones discriminades (que no han pogut pujar en diversos taxis) i sobre quins han estat els motius.

DISCRIMINACIONS QUE PORTE LES TARGES

jo no porto persones rosses
jo no porto a persones amb mòbil
jo no porto a les persones que tenen mascota
jo no porto ningú que tingui el cabell fosc
jo no porto persones amb ulleres
jo no porto persones amb cabells curts
jo no porto persones amb cabells llargs
jo no porto a qui porta pírcings
jo no porto persones que facin menys de 1,55 m
jo no porto persones que facin més de 1,55 m
jo no porto a qui li agrada el futbol
jo no porto a qui no li agrada la verdura

Escola Cal Maiol

DINÀMICA PER 6è

QUI ÉS QUÈ?

Objectiu

Modificar l'imaginari heterosexual normatiu.

Objectius específics

- Identificar i diferenciar els termes referents al sexe, el gènere, l'orientació afectiva sexual i la identitat de gènere.
- Aconseguir expressar, argumentar, fonamentar i defensar opinions, sobre aspectes referits a la diversitat afectiva i sexual amb actitud tolerant cap a les altres persones i els seus punts de vista.
- Assumir que la diversitat afectiva i sexual i la identitat i expressió de gènere és un fet que s'ha de respectar.
- Promoure l'autoestima de tots els nois i les noies en relació a la seva orientació sexual i identitat de gènere.

Durada de l'activitat: 1 hora lectiva.

Procediment

- S'organitza l'aula en grups d'alumnes de quatre membres i se'ls reparteix una còpia dels quadres de material per a l'alumnat (annex 1) i un joc de vuit targetes de personatges, fotocopiades i retallades del document (annex 2).
- Cada grup d'alumnes haurà d'analitzar els personatges i omplir els quadres d'acord amb allò que se'ls hi demana.
- Posada en comú amb el grup classe i debat.

Annex 1

Què pot haver a cada casella?

Sexe	Identitat de gènere	Orientació sexual
Femella	Dona	Heterosexual
Masclé	Home	Homosexual
Intersexual	Transgènere	Bisexual

Diversitat real:

Personatge	Sexe	Identitat de gènere	Orientació sexual

Annex 2

Carles 17 anys
Des dels 11 anys sap que li agraden els nois.
Fa 1 que surt amb en Joan

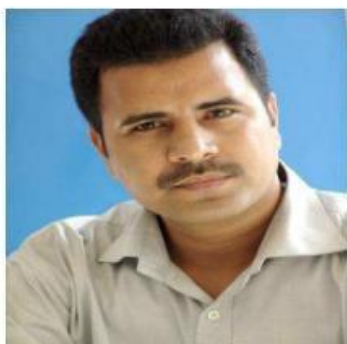
Jennifer 25 anys
Fa 5 anys que surt amb la Maria i quan acabi
els estudis l'any que ve, volen casar-se

Berta: 22 anys
Va néixer amb característiques sexuals
femenines i masculines. A l'adolescència va
definir-se la seva identitat sexual i va decidir
operar-se.

Carla 47 anys
Quan va néixer li van posar de nom Carles. Fa 8
anys, des de l'operació, que signa com el que
és: una dona.

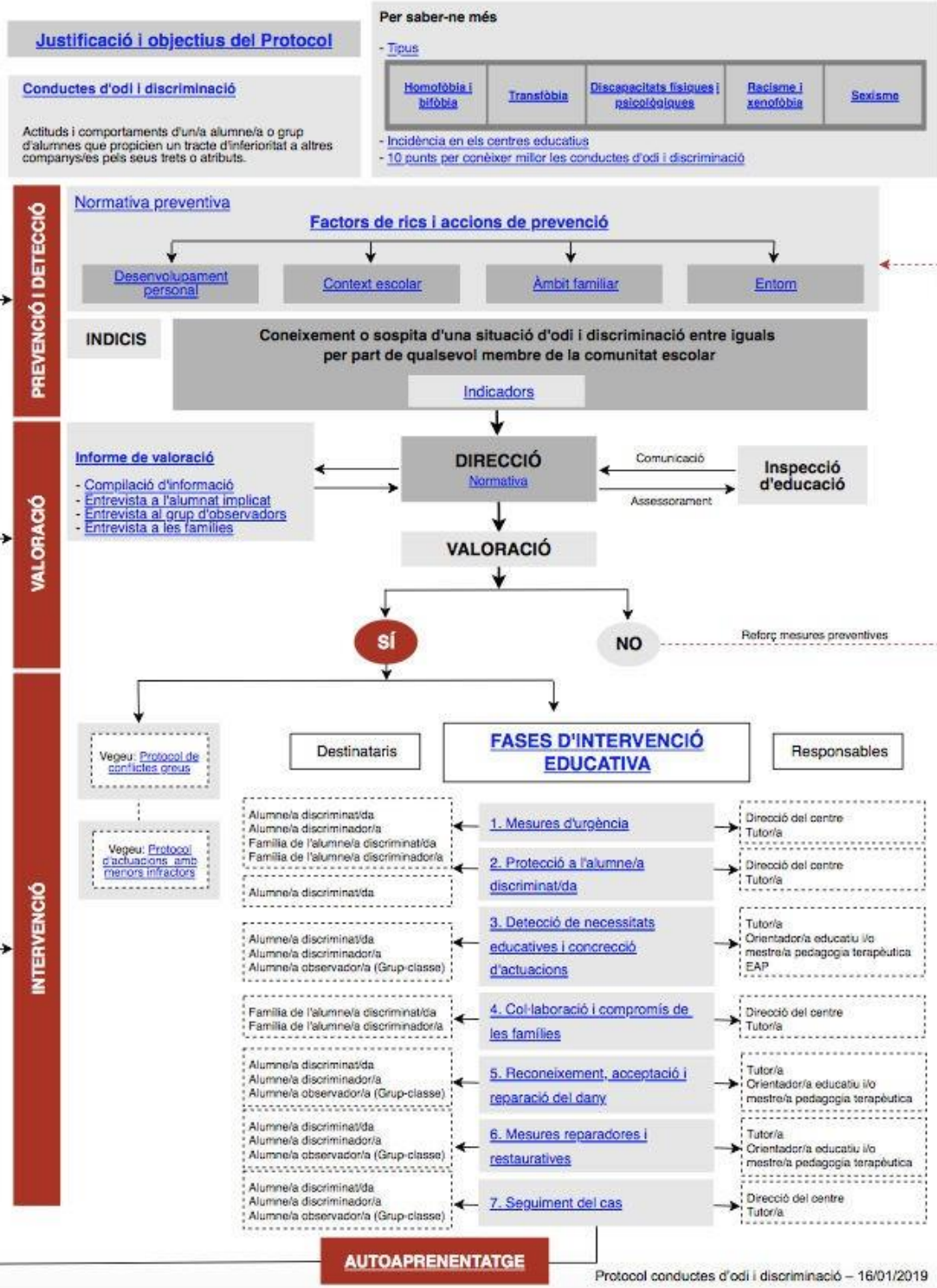
Saïd: 39 anys
Al llarg de la seva vida ha tingut relacions
amb homes i dones. Després de tres anys de
relació amb una dona, actualment no té
parella

Rosa: 42 anys
Sempre va amb el seu marit a comprar roba. A
la secció d'homes troben tot el que els agrada
a tots dos

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ DAVANT CONDUCTES D'ODI I DISCRIMINACIÓ

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conductes-odi-i-discriminacio/>

Escola Cal Maiol

PREVENCIÓ DE CONDUCTES D'ODI I DISCRIMINACIÓ

DINÀMICA PER EI-CI

XARXA DE LLANA

Objectiu: Afavorir el coneixement i cohesió en el grup-classe.

Materials: Un cabdell de llana. Cadires en cercle.

Desenvolupament: El grup està assegut en cercle sense deixar espais buits. El cabdell el té el professor i l'hi llança a una altra persona del grup subjectant l'extrem. Just abans de llançar diu en veu alta: "Em dic ..... i vull oferir-vos la meva ..... (una qualitat personal positiva)". Qui rep el cabdell diu el seu nom i una qualitat positiva que vol oferir al grup. Quan acaba llança el cabdell a una altra persona subjectant el fil de manera que quedi més o menys tens (sense que arribi a tocar el terra). Quan tots hagin rebut el cabdell quedarà formada una estrella de tantes puntes com a participants.

És important tenir en compte que:

- a) No es pot llançar el cabdell ni als dos de la dreta ni als dos de l'esquerra.
- b) S'ha de tenir agilitat. No cal parar-se a pensar profundament quina de les nostres nombroses qualitats oferim al grup, sinó qualsevol que imaginem que pugui resultar valuosa per als altres i per al grup.
- c) Si alguna persona es queda bloquejada a l'hora de dir una qualitat seva, es pot convidar a un altre del grup que el conegui, que la digui.

Avaluació: És convenient fer una breu avaluació de l'activitat. En primer lloc, convidarem a qui ho desitgi, a què expressi com s'ha sentit (sempre sol haver-hi algú que comenta que seria molt més fàcil dir algun defecte). Cal ressaltar també com dins de cada un de nosaltres hi ha potencialitats, de vegades ocultes, que anirem posant en pràctica al llarg del curs.

La imatge d'estrella sol ser bastant eloqüent, però es pot fer algun comentari o convidar a algú a que ho faci. Alguns suggeriments són:

Escola Cal Maiol

- a) Tots som necessaris per mantenir la xarxa tibant, si un la deixa anar, s'afluixa una mica la xarxa. És un treball realitzat entre tots; el clima de classe dependrà de tots i cada un de nosaltres.
- b) La xarxa té també un simbolisme de seguretat, com la dels trapezistes al circ: amb una xarxa teixida de noms, rostres i qualitats posades al servei de què el grup funcioni, podem sentir-nos més segurs que en solitari.
- c) Seguint amb aquest símil, la xarxa pot ser el matalàs que esmorteïxi les situacions conflictives en el nostre Centre, donant seguretat a tots aquells que vulguin ser escoltats i atesos.

DINÀMICA PER CI

JOC DEL FOCUS

Grups de sis persones. A cada persona se li reparteix un paper. A cada grup un membre ha de ser protagonista durant dos o tres minuts, situant-se al centre. Mentre està en el centre, la resta de les persones del grup escriuen en el paper una qualitat positiva que observin a la persona que fa de focus. Tallen la franja de paper amb la qualitat escrita i la hi donen. Així fins que totes les persones hagin estat focus. Després en cada grup es comenten les "constel·lacions" de valors-qualitats positives de cadascú.

AIXÒ ÉS UNA ABRAÇADA

S'asseuen en cercle. La persona que comença «A» diu a la de la seva dreta «B» «això és una abraçada» i n'hi fa una. «B» pregunta: «una què?» I «A» li respon: «una abraçada» i l'hi torna a fer. Després «B» a «C» (qui estigui a la seva dreta): «això és una abraçada» i l'hi fa. «C» pregunta a «B»: «una què?». I «B» li pregunta a «A»: «¿una què?». «A» contesta «B»: «una abraçada», i n'hi fa una. «B» es torna a «C» i li diu: «una abraçada», i l'hi fa. I així successivament. La pregunta «una què?», sempre torna a «A», qui envia de nou les abraçades.

Escola Cal Maiol

DINÀMICA PER CM i CS

JOC DE L'AUTOESTIMA

Objectiu:

Que els alumnes i les alumnes compreguin el que és l'autoestima i quines coses l'afecten.

Desenvolupament:

1. Dialogar sobre el significat de l'autoestima i la seva relació amb el nostre entorn. Destacar que tots els dies ens passen coses que afecten la forma de com ens sentim amb nosaltres mateixos. Per exemple, si ens enfadem amb els nostres pares, o si un amic o amiga ens critica, pot afectar la nostra autoestima.
2. Lliurar un full de paper a cada participant, explicant-los que aquesta representa la seva autoestima. Indicar-los que llegiran una sèrie de successos que ens poden ocórrer durant el dia i que afecten la nostra autoestima.
3. Explicar que cada vegada que es llegeixi una frase, arrencaran un tros del full, i que la mida del tros que treguin significarà més o menys la proporció de la seva autoestima que aquest succés els trauria: Donar un exemple, i després de llegir la primera frase treure un tros del seu full dient: «Això m'afecta molt» o «Això m'afecta poc». Llegir frases que es considerin apropiades.
4. Després d'haver llegit les frases que treuen l'autoestima, indicar-los que reconstrueixin la seva autoestima ajuntant els trossos i armant el full amb cadascuna de les frases que reforcen l'autoestima.

FRASES que resten L'AUTOESTIMA

Se'ls pot dir:

«Imagina que en els últims dies t'ha passat el següent»:

- ✓ Una baralla amb el teu millor amic o amiga.
- ✓ El teu professor o professora ha criticat la teva feina.
- ✓ El teu grup d'amics no et va incloure en un passeig.
- ✓ Un dels teus pares t'ha insultat.
- ✓ Un amic o amiga va revelar un secret que tu li vas dir en confiança.
- ✓ Els teus amics o amigues es van burlar de tu per la roba que portaves.
- ✓ Una pràctica o exercici de matemàtiques et va sortir molt malament.
- ✓ La persona a la qual vas convidar per sortir t'ha rebutjat.

FRASES QUE RECUPEREN L'AUTOESTIMA

«Imagina que t'ha passat el següent»:

- ✓ Un company o companya et va demanar consell sobre un tema delicat.
- ✓ Un amic o amiga et va demanar sortir a jugar o passejar.
- ✓ Els teus pares et van donar una bonica sorpresa.
- ✓ Vas rebre una carta d'algun amic o amiga.
- ✓ Vas aconseguir fer molt bé un exercici.
- ✓ Un company et va dir: Que bé vas parlar!
- ✓ Els teus companys et van triar com a representant.

Escola Cal Maiol

- ✓ El teu professor t'ha dit: Has fet molt bé la teva feina Et felicito!
(Assegureu-vos de tenir la mateixa quantitat de frases en ambdós grups.)

CONCLUSIONS

Comentar sobre el següent:

- ✓ Tots van recuperar la seva autoestima?
- ✓ Quin va ser el succés que més va afectar la teva autoestima? Per què?
- ✓ Quin va ser el succés que menys va afectar la teva autoestima?
- ✓ Quin va ser el succés més important que va recuperar la teva autoestima?
- ✓ Què podem fer per defensar la nostra autoestima quan ens sentim maltractats?
- ✓ Què podem fer per ajudar els nostres amics i amigues a millorar la seva autoestima?

MATERIALS:

Fulls de paper per a cada membre del grup.

NOTA:

Proposar als seus alumnes i les alumnes que durant uns dies portin un registre de successos que ocorren en la vida de la seva aula i que milloren l'autoestima.

DINÀMICA PER CS

FERIDES D'AUTOESTIMA

Objectius:

- ✓ Que els alumnes i les alumnes s'adonin com les expressions verbals afecten la nostra autoestima.
- ✓ Que desenvolupin la capacitat d'expressar queixes sense fer mal a altres. Desenvolupament:

1. Comentar sobre l'actitud i manera que adoptem quan volem renyar a algú perquè ha fet alguna cosa que no ens ha agradat. Fer veure que hi ha moltes formes de cridar l'atenció, i no és el mateix fer-ho d'una manera o altra. Una paraula pot fer molt de mal si es diu amb mal to. Molts recordem alguna cosa que ens va fer sentir malament i no només pel que ens van dir sinó pel to de veu emprat.

A ningú li agrada que el tractin malament. No obstant això, gairebé mai ens adonem de l'efecte que van tenir les nostres paraules en els altres quan nosaltres vam tractar-los malament. Per això és molt important que pensem en com diem les coses als altres.

2. Que recordin coses que els hagin dit i per les que es van sentir malament.

3. Dividir la pissarra per la meitat. En una, escriure les frases que van dient mentre expliquen breument la situació i com es van sentir quan els van parlar d'aquesta forma.

4. Demanar-los que pensin altres formes de dir el mateix, però sense ferir els altres.

Escola Cal Maiol

Tenint en compte quatre condicions:

- ✓ Ser sincers.
- ✓ Deixar clar quin és el problema.
- ✓ Cal indicar a l'altra persona el que ha de fer per solucionar-ho.
- ✓ Mai utilitzar insults o qualificatius que ofenguin.

5. Escriure aquestes noves formes en el costat dret de la pissarra, al costat de cada missatge incorrecte.

6. Dos voluntaris/es dramatitzen la primera situació de la Fitxa 1, en la que l'amo del llibre demana el llibre a l'altra persona amb males maneres. Després, dramatitzen la situació on ho fa correctament.

7. Repartir la Fitxa 2 per a què la desenvolupen els alumnes.

Conclusions:

- ✓ Reflexionar sobre la importància que té el com diem les coses. Podem tenir la raó, però si fem servir males formes fem mal als altres.
- ✓ Si pensem abans de dir alguna cosa en com fer-ho, sense ferir l'altre, els altres ens acceptaran i tindrem la satisfacció de no fer mal als altres.

Materials: Fotocòpies de les fitxes 1 i 2.

FITXA 1:

DRAMATITZACIÓ

«Les bones i males maneres»

Per dramatitzar aquests casos, pensar en situacions en què poden succeir i fer-ho seguint aquestes pautes:

- ✓ Breu descripció de la situació en què es produeix el diàleg.
- ✓ Expressió incorrecta de reclam.
- ✓ L'interlocutor verbalitza els sentiments que aquestes paraules li produeixen.
- ✓ Resposta incorrecta de l'interlocutor.
- ✓ Breu pausa.
- ✓ Expressió correcta de reclam.
- ✓ L'interlocutor verbalitza els sentiments que aquestes paraules li produeixen.
- ✓ Resposta correcta de

l'interlocutor. EXEMPLE:

Alumne 1: (Descriu en veu alta la situació)

«Som dos amics. fa un mes li vaig deixar un llibre; li he demanat diverses vegades, i no me'l torna. El necessito per a l'examen de la propera setmana ».

(Mirant cap a l'alumne 1)

« Estic fart de tu. T'he demanat el llibre 20 vegades i no em fas cas.

Com no me'l portis demà ja veuràs ».

Alumne 2: (Pensa en veu alta mirant al públic)

«Mireu amb el que surt! Quina importància que es dóna per un llibre. Qui es pensa que és? Només per això no l'hi porto, perquè sàpiga qui sóc jo. »

(Mirant cap a l'alumne 1)

«Saps què? No cal fer tant d'enrenou per un llibre. Segur que me n'oblidaré de nou! »(Pausa curta)

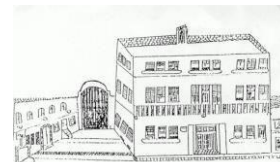
Alumne 1:

«Escolta, necessito que em tornis el llibre que et vaig deixar. Vull que me'l portis demà mateix perquè el necessito per a l'examen. Espero que no te n'oblidis! ».

Alumne 2: (Pensa en veu alta mirant al públic)

«És veritat: M'ho ha demanat un munt de vegades i sempre se m'oblida».

(Mirant al seu company)

Escola Cal Maiol

«Tens raó, reconec que sóc un despistat, procuraré portar-te'l demà».
Tenint com a referència l'exemple anterior dramatitzin els casos següents:
Cas 1:

Incorrecte: «No parlis així al teu germà! Ets antipàtic i maleducat! »

Correcte: «No has de parlar al teu germà d'aquesta forma. Segurament que a tu tampoc t'agrada que et tractin així. Si has de dir-li alguna cosa, fes-ho de bones maneres. »

FITXA 2

A desenvolupar per l'alumnat

1. Recorda i escriu una frase que et van dir i que et va fer sentir malament per la forma com va ser dita.
2. Descriu breument la situació en què et van dir aquesta frase.
3. Com et vas sentir?
4. Escriu com podia haver-te dit el mateix aquesta persona, sense fer-te sentir malament.

RECURSOS PER A TOTS ELS NIVELLS

La caixa de convivència

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/recursos/aux/kxa>

Unitats didàctiques

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/coeducacio/recursos/unitats-didactiques/>

Exemples d'activitats

<https://igualtatidiversitat.edubcn.cat/>

Contes

Els contes del Sr Nil

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0018/6ba110f4-557f-45d9-9eba-7cf9c8caa4/senyor_nil.pdf

La cenicienta que no quería comer perdices

<http://www.mujiresenred.net/IMG/pdf/lacenicientaquenoqueriacomerperdices.pdf>

Curts

El príncep Ceniciento

https://youtu.be/suq_0NP_ObE

La ventafocs

<https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/una-ma-de-contes/la-ventafocs/video/4518554/>

Unitat de programació de *La Ventafocs*

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0079/bc059fb5-2d0b-4af8-8e1a-c57fbf31187c/la_ventafocs_salvador_grane.pdf

Vestido nuevo

https://www.google.com/search?ei=FOzXXPj8FdGwafTinbgC&q=vestido+nuevo&og=vestido+nuevo&gs_l=psy-ab.3..0l6j0i22i30l4.2003.8066..9009...0.0..0.222.3695.11j21j1.....0....1..gws-wiz.....0..0i131j0i67j0i10.A1R8vaLK-wg

Escola Cal Maiol

Llibres i contes infantil i primària

Amar con los pelos revueltos (diversitat familiar)

Infantil i cicle inicial i mitjà de primària

<http://www.ed-bellaterra.com/php/llobresInfo.php?idLlibre=1164>

L'Alba té (diversitat familiar)

Infantil <https://www.onadaedicions.com/producte/lalba-te/>

Els dimarts de la iaia Lola (diversitat familiar, diversitat sexual)

https://botiga.joanturu.cat/index.php?id_product=55&controller=product

Cua de sirena (estereotips de gènere/diversitat de gènere)

Cicle inicial i mitjà de primària

<http://www.ed-bellaterra.com/php/llobresInfo.php?idLlibre=1221>

Pessigolles (descobriments sexualitat, masturbació)

Cicle mitjà i superior de primària

<http://www.ed-bellaterra.com/php/llobresInfo.php?idLlibre=690>

Es de chica o de chico? (estereotips de gènere/diversitat de gènere)

Infantil i cicle inicial i mitjà de primària

<http://www.ed-bellaterra.com/php/llobresInfo.php?idLlibre=1240>

Malena la balena (diversitat corporal/ gordofòbia)

Cicle inicial i mitjà de primària

<https://librosdelzorrojo.com/catalogo/malena-ballena/>

Escola Cal Maiol

Sexo es una palabra divertida (sexualitat des de perspectiva feminista i interseccional)

Cicle mitjà i superior de primària

<http://www.ed-bellaterra.com/php/llobresInfo.php?idLlibre=1456>

El monstre de colors (emocions)

Infantil

<http://www.annallenas.com/ilustracion-editorial/el-monstre-de-colors.html#.Xa7xHWZS-Uk>

Contes i emocions. Ed. Baula (emocions)

Infantil i 1r cicle primària

<http://baula.com/literatura-infantil-i-juvenil/per-als-mes-petits/contes-i-emocions/>

El meu cos és meu (Autonomia per prendre decisions, drets)

Infantil i cicle inicial i mitja de primària [https://www.editorialjuventud.es/el-](https://www.editorialjuventud.es/el-meu-cos-es-meu-9788426141293/)

[meu-cos-es-meu-9788426141293/](https://www.editorialjuventud.es/el-meu-cos-es-meu-9788426141293/)

Gent de tota mena. Un llibre amb solapes (diversitat corporal)

Infantil

https://www.librerianobelvera.es/libro/gent-de-tota-mena_1085015

Tot el que sé de la gent (Diversitat corporal, cultural, ...)

Infantil i cicle inicial de primària

https://www.combeleditorial.com/ca/llobre/tot-el-que-se-de-la-gent_978-84-9101-392-1

Tota la gent del mon (diversitat cultural, diversitat corporal)

Cicle inicial i mitjà de primària

<https://www.clijcat.cat/faristol/critica/Tota-la-gent-del-mon!-Vides-de-tots-colors>

Escola Cal Maiol

Arturo y Clementina (Amor romàntic, dependència i violència)

Cicle mitjà i superior de primària

<http://www.kalandraka.com/en/colections/collection-name/book-details/ver/arturo-y-clementina/>

¿Cómo era el cuento? Caperucita roja y el lobo feroz (estereotips de gènere, crítica als contes clàssics)

Cicle mitjà i superior de primària

<http://ed-bellaterra.com/php/lilibresInfo.php?idLlibre=1419>

Proposta d'activitats d'educació afectiva i sexual en clau feminista i de drets per Educació Infantil i Primària adaptades al context català

Basada en una revisió en clau de diversitat i d'adaptació al context català de la guia publicada pel Ministerio de Educación de Buenos Aires: Educación Sexual Integral: propuestas y actividades para el aula.

Guia a la que es fa referència en la proposta (ex. Guia p. 20) i que es pot descarregar aquí: <https://cutt.ly/hev3EM6>